

“ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ပြန်လည်တည်ဆောက်ခြင်း” - ကိုဗစ် - ၁၉ နောက်ပိုင်း အရှေ့တောင်အာရှ၏ အစိမ်း ရောင်စီးပွားရေးသို့ အသွင်ကူးပြောင်းမှု

လွတ်တော်အမတ်များအတွက် ဆန်းစစ်ချက်များနှင့် အကြံပြုတင်ပြချက်များ

LAPHR ASEAN PARLIAMENTARIANS
FOR HUMAN RIGHTS

 Hanns
Seidel
Foundation

အနှစ်ချုပ်

ကိုဗစ် - ၁၉ ကပ်ရောဂါနှင့် နောက်ဆက်တွဲ စီးပွားရေးဆုတ်ယုတ်မှုများက ကျွန်ုပ်တို့ လက်ရှိစီးပွားရေးစနစ်၏ ကျရှုံးမှုနှင့် ကျိုးပျက်လွယ်မှုကို ဖော်ပြနေသည်။ လက်ရှိစနစ်သည် ပြည်သူလူထုနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အကျိုးထက် စီးပွားရေးအကျိုးမျှော်ကိုးမှုကိုသာ ဦးစားပေးပြီး တန်းတူညီမျှခြင်းကို ပိုမိုနက်ရှိုင်းစေကာ ထိခိုက်လွယ်သူများကို ကာကွယ်ရန် ပျက်ကွက်နေသည်။

ယခုအချိန်သည် ကိုဗစ် - ၁၉ ကပ်ရောဂါကြောင့် စီးပွားရေးပြိုလဲခြင်းမှ နာလန်ထူရန် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်း အစီအစဉ်များနှင့် မူဝါဒများချမှတ်နေချိန်ဖြစ်သောကြောင့် အတိတ်မှရုန်းထွက်၍ ပြည်သူ့အားလုံး၏ လူ့အခွင့်အရေးကိုကာကွယ်ပေးနိုင်သည့် မျှတသော၊ ရေရှည်တည်တံ့သော၊ ခံနိုင်ရည်အားကောင်းသော စီးပွားရေးစနစ်သို့ကူးပြောင်းရန် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများအတွက် အကောင်းဆုံးအခွင့်အရေး အချိန်အခါ တစ်ခုဖြစ်သည်။

ပိုမိုစိမ်းလန်းသော စီးပွားရေးစနစ်သို့ ကူးပြောင်းခြင်းသည် “ပိုကောင်းအောင် ပြန်လည်တည်ဆောက်ခြင်း” အစီအစဉ်၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာ့ကြီးပူနှေးလာမှုနှင့် ဖန်လုံအိမ်မတ်ထွတ်ထွတ်မှု လျော့ချရန် လောင်စာဆီပေါ်အမှီအခိုပြုသောလုပ်ငန်းများမှ ညစ်ညမ်းမှုအနည်းငယ်သာရှိသည့် သို့မဟုတ် မရှိသလောက်နည်းပါးသည့် သန့်ရှင်းပြီး ပြန်ပြည့်မြဲစွမ်းအင်အရင်းအမြစ်ပေါ် အခြေခံသည့် လုပ်ငန်းဆီသို့ ကူးပြောင်းခြင်း ပါဝင်သည်။ ဤနည်းဖြင့် အရှေ့တောင်အာရှဒေသ စီးပွားရေးဆုတ်ယုတ်မှုကို ပိုမိုလျှင်မြန်စွာ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းနိုင် ရုံသာမက အနာဂတ်တွင် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာမည့် အလားတူရိုက်ခတ်မှုကို ကြိုတင် ကာကွယ်နိုင်ပြီး ပိုမိုခံနိုင်ရည်လည်း ရှိစေမည်ဖြစ်သည်။

အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအန္တရာယ်အကြီးဆုံး ဒေသထဲတွင် ပါဝင်သောကြောင့် ကိုဗစ် - ၁၉ အလွန် အစိမ်းရောင်စီးပွားရေးပြန်လည်တည်ဆောက်ခြင်းကို အကောင် အထည်ဖော်ခြင်းအားဖြင့် အကျိုးများစွာရရှိနိုင်သည်။ အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံအစိုးရများသည် ပြည့်စုံသော အာဆီယံဒေသတွင်း ပြန်လည်ထူထောင်ရေးမူဘောင်တွင်လည်း “ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုသည် အာဆီယံအတွက် အခြေခံကျသော ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုဖြစ်သည်” ဟုလည်းကောင်း “ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု အကျိုးသက်ရောက်မှု ကို လျော့ချရန် ချက်ချင်းဆောင်ရွက်သင့်သည်” ဟုလည်းကောင်း အသိအမှတ်ပြုဖော်ပြထားသည်။¹

ကိုဗစ် - ၁၉ အလွန် အစိမ်းရောင်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးသည် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်း၏ သက်ရောက်မှုများကို လျော့ချပေးသည်။ အာဆီယံဒေသတွင်း GDP ၂၅% ကျဆင်းမှုမဖြစ်အောင်ကူညီနိုင်ပြီး ကြေးမြီအကြပ်အတည်းကိုလဲ လျော့ချပေးနိုင်သည်။ ရာသီဥတုထိခိုက်မှုနည်းသောနယ်ပယ်များတွင် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးရေး အထက်အကူပြုနိုင်ပြီး ကိုဗစ် - ၁၉ နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကြောင့်ဖြစ်သည့် လူ့အခွင့်အရေး အကြပ်အတည်းများစွာကိုလဲ ဖြေရှင်းပေးနိုင်သည်။

ဤအခွင့်အရေးကို အကောင်းဆုံးရယူနိုင်ရန်အတွက် အထောက်အကူပြုစေရန် မိမိတို့ ASEAN Parliamentarians for Human Rights (APHR) အဖွဲ့က အင်ဒိုနီးရှား၊ မလေးရှား၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ စင်ကာပူ၊ ထိုင်းနှင့် အရှေ့တီမောနိုင်ငံများတွင် ဖေဖော်ဝါရီလ၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ်မှ ဖေဖော်ဝါရီလ၊ ၂၀၂၁ ခုနှစ်အကြားဆောင်ရွက်ခဲ့သော ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ထားပါသည်။ အမတ်များ မိမိတို့နိုင်ငံအတွက် ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်သော နည်းလမ်းကောင်းများကိုလည်းကောင်း၊ အစိမ်းရောင်စီးပွားရေးသို့ အသွင်ကူးပြောင်းရာတွင် ကိုင်တွယ်ရမည့် ဥပဒေလွှပ်ထုံးလုပ်နည်းဆိုင်ရာ အခက်အခဲများကိုလည်းကောင်း ဖော်ထုတ်ရန် ဆန်းစစ်ချက်ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကိုဗစ် - ၁၉ နိုင်ငံတော်အဆင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအစီအစဉ်များတွင် စိမ်းလန်းစိုပြေရေး မူဝါဒများ ပါဝင်မှု အနည်းဆုံးဖြစ်နေသည်ကို ဆန်းစစ်ချက်တစ်လျှောက် တွေ့ခဲ့ရသည်။ ထို့ပြင် ကမ္ဘာ့ကြီးပူနှေးလာမှုကို အားပေးသောမူဝါဒများ အလွန်များသောကြောင့် အဆိုပါအပြုသဘောဆောင်သည့် စိမ်းလန်းရေးမူဝါဒ အနည်း ငယ်သည် ပျောက်လုနီးပါးမေးမှန်နေပြီး ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုက် ထုတ်လွှတ်မှုနည်းပါးသည့် စီးပွားရေးဆီသို့ အသွင်ကူးပြောင်းရန် များစွာအတားအဆီးဖြစ်စေသည်။ အာဆီယံနိုင်ငံများသည် ကိုဗစ် - ၁၉ အလွန် အစိမ်းရောင် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး နှင့်ပတ်သက်ပြီး ညညွတ်သောစုပေါင်းမဟာဗျူဟာ မရှိသည်မှာအလွန်ထင်ရှားနေသည်။

1 ASEAN Secretariat. (Nov 2020). ASEAN Comprehensive Recovery Framework. 37th ASEAN Summit, Ha Noi, Viet Nam: ASEAN Secretariat, p 38.
2 “ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ပြန်လည်တည်ဆောက်ခြင်း” - ကိုဗစ် - ၁၉ နောက်ပိုင်း အရှေ့တောင်အာရှ၏ အစိမ်းရောင်စီးပွားရေး

အစိမ်းရောင်စီးပွားရေးအသွင်ကူးပြောင်းမှုအတွက် အောက်ပါအချက်များ ပါဝင်သည်။ ချမှတ်ခဲ့သည့်မူဝါဒအနည်းငယ်ထဲတွင်

- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုနည်းသော ထုတ်ကုန်များအတွက် ထောက်ပံ့ပေးမှုနှင့်အခွန်လျော့ချခြင်း။ ဥပမာ အင်ဒိုနီးရှားနှင့် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတို့တွင် ပြန်ပြည့်မြဲစွမ်းအင်အစီအစဉ်ရှိသည့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းများနှင့် အသေးစားနှင့်အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို အစိုးရကအခွန်လျော့ပေးခဲ့သည်။
- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်စေသော ထုတ်ကုန်များကို အခွန်တိုးကောက်ခြင်း။ ဥပမာ စင်ကာပူနိုင်ငံ သည် ရေရှည်ရည်မှန်းချက်တစ်ခုဖြစ်သော လျှပ်စစ်စက်ဘီးအသုံးပြုမှုကို အားပေးရန် ဓာတ်ဆီတစ်ဂါလံ လျှင် ၁၅% အခွန်တိုးကောက်မည့် အစီအစဉ်ရှိသည်။
- သန့်ရှင်း လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း။ ဥပမာ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံအစိုးရက စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၂၀ တွင် ပြဌာန်းခဲ့သော “Bayanihan to Recover as One Act” ဥပဒေနှင့်အညီ လမ်းဘေးလူသွားလမ်းများ၊ အကာအကွယ်ပေးထားသော စက်ဘီးသွားလမ်းများ ဆောက်လုပ်ရန် အသုံးစရိတ်ချပေးခဲ့သည်။
- လျှပ်စစ်စက်ဘီးအသုံးပြုရန် ဆွဲဆောင်ခြင်း။ ဥပမာ စင်ကာပူနိုင်ငံ အစိုးရက ကပ်ဘေးကာလအတွင်း လျှပ်စစ်စက်ဘီးပိုင်ရှင်များကို လိုင်စင်ကြေးနှင့် လမ်းခွန်တစ်ချို့တစ်ဝက်ပြန်ပေးခြင်း။
- သန့်ရှင်းစွမ်းအင်ထုတ်လုပ်ရေးအဆောက်အအုံများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း။ ဥပမာ အင်ဒိုနီးရှား၊ မလေးရှားနှင့် စင်ကာပူနိုင်ငံများတွင် အိမ်ခေါင်မိုးပေါ်ဆိုင်ရာများတပ်ဆင်ခြင်း၊ LED လမ်းမီးများနှင့် ဓာတ်အားပေးလှိုင်းများ တပ်ဆင်အသုံးပြုခြင်းများလာအောင် အစိုးရက မက်လုံးပေးဆွဲဆောင်ခြင်းဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုမရှိသော စွမ်းအင်ထုတ်လုပ်မှုကို အရှိန်မြှင့်တင်ခြင်း။
- သန့်ရှင်းစီမံကိန်းများအတွက် သုတေသနပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း။ ဥပမာ ၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတွင် ထိုင်းနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘုတ်အဖွဲ့က လျှပ်စစ်စွမ်းအင်သုံးယဉ်များ ထုတ်လုပ်ရန်လုံအပ်သော ကုန်ထုတ်လုပ်ပုံစံပေးကမ်းဆက်၊ သုတေသနလုပ်ငန်းနှင့် တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများပါဝင်သော ဒေါ်လာသန်း (၁၀၀၀) တန်ဖိုးရှိ စီမံကိန်းများကို အတည်ပြုပေးခဲ့သည်။
- သန့်ရှင်းစွမ်းအင်နှင့် စွမ်းအင်ချွေတာရေး လျှပ်စစ်ပစ္စည်းထုတ်ကုန်များ ပိုမိုသုံးစွဲအောင် ဆွဲဆောင်ခြင်း။ ဥပမာ စင်ကာပူနိုင်ငံတွင် ရာသီဥတုထိခိုက်မှုနည်းသော ရေခဲသေတ္တာများ၊ ရေချွေတာရေး ရေချိုးခန်းသုံး ပစ္စည်းများနှင့် LED မီးများကဲ့သို့ စွမ်းအင်နှင့်ရေချွေတာရေးထုတ်ကုန်များ ဝယ်ယူသုံးစွဲမှုအတွက် အိမ်ထောင်စုအလိုက်ဘောက်ချာများထုတ်ပေးသည်။
- အဆောက်အဦအဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် အစိမ်းရောင်အိမ်ယာသစ်များကို ပံ့ပိုးခြင်း။ ဥပမာ စင်ကာပူနိုင်ငံ တွင် ရှိပြီးသားအဆောက်အဦနှင့် အဆောက်အဦအသစ်များအတွက် အနိမ့်ဆုံးစွမ်းအင်စွမ်းဆောင်ရည် အဆင့်ကို တိုးမြှင့်သတ်မှတ်၍ ၂၀၃၀ ခုနှစ်တွင် စင်ကာပူနိုင်ငံ အဆောက်အဦအားလုံး၏ ၈၀% ကို အစိမ်းရောင်အဆင့်သတ်မှတ်နိုင်ရေး စီစဉ်ဆောင်ရွက်နေသည်။²
- သဘာဝအဆောက်အအုံများနှင့် အစိမ်းရောင်နယ်မြေများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း။ ဥပမာ စင်ကာပူနိုင်ငံ အစိုးရသည် နိုင်ငံအတွင်းရှိ စိမ်းလန်းသောနေရာများကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များသတ်မှတ်ထားရှိသည်။

သို့သော်ကျိမူဝါဒများသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်စေသည့် အခြားမူဝါဒများအောက်တွင် ပျောက်ကွယ်လွန်နီးပါး မွေးမြူနေခဲ့သည်။ ဥပမာ အင်ဒိုနီးရှား၊ မလေးရှား၊ ဖိလစ်ပိုင်နှင့် စင်ကာပူနိုင်ငံများတွင် ဖန်လုံအိမ်စေတင်ထုတ်လွှတ်မှုမြင့်မားသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို စိမ်းလန်းစိုပြေရေး တာဝန်ယူမှုကတိကဝတ်မရှိပဲ ထုတ်ပေးခဲ့သည့် ထောက်ပံ့ပေးမှု အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း (၅၀,၀၀၀) ကျော်ရှိခဲ့သည်။³ အစိုးရက ခုလို သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်စေသော ထုတ်ကုန်များနှင့်ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများကို ထောက်ပံ့ခြင်းကြောင့် အပြုသဘောဆောင်ရွက် ချက်များကို တန်ပြန်ထိခိုက်စေခဲ့သည်။ ဥပမာ မလေးရှားနိုင်ငံအစိုးရက ပြည်တွင်းထုတ်ယဉ်မှုကို ရောင်းခွန် ကင်းလွတ်ခွင့် အပြည့်ပေးခြင်းကြောင့် ဖန်လုံအိမ်စေတင်ထုတ်လွှတ်သော ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းစေသည့် ယဉ်များကို အားပေးရာရောက်နေသည်။⁴ ထို့ပြင် ကပ်ဘေးကာလအတွင်း အစိမ်းရောင်လုပ်ငန်းမှ အလုပ်သမား များ လုပ်ငန်းခွင်ပြန်လည်ဝင်ရောက်နိုင်ခြင်းနှင့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းဖန်တီးမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ခြင်း မရှိသောကြောင့် ဒေသ

2 ဤစာပိုဒ်ပါ “အစိမ်းရောင်” ဆိုသည်မှာ စင်ကာပူနိုင်ငံအဆောက်အဦနှင့်ဆောက်လုပ်ရေးအာဏာပိုင်နှင့်၊ စင်ကာပူနိုင်ငံအစိမ်းရောင်အဆောက်အဦ၊ ကောင်စီတို့က စင်ကာပူနိုင်ငံအစိမ်းရောင်အဆောက်အဦအစီအစဉ်ထဲတွင် ချမှတ်ထားသော အနိမ့်ဆုံး စွမ်းအင်စွမ်းဆောင်ရည်သတ်မှတ်ချက် စံနှုန်းများကိုဆိုလိုသည်။ <https://www1.bca.gov.sg/buildsg/sustainability/green-building-masterplans>

3 ADB. (26 Apr 2021). ADB COVID-19 Policy Database. Data calculated from 01 - Liquidity support and 04 - Equity support in Indonesia, Malaysia, Philippines, and Singapore. <https://covid19policy.adb.org/policy-measures>.

4 Justin Lim. (Mar 2021). မလေးရှားဖော်ဖော်ယဉ်အသင်းအဖွဲ့က ရောင်းခွန်ကင်းလွတ်ခွင့် သက်တမ်းတိုးရန် အစီအစဉ်မရှိကြောင်းပြောခဲ့သည်။ The Edge Markets. <https://www.theedgemarkets.com/article/malaysian-automotive-association-says-has-not-planned-apply-sales-tax-exemption-extension>.

တွင်းနိုင်ငံများ၏ အစိမ်းရောင်စီးပွားရေးသို့ အလျင်အမြန်ကူးပြောင်းနိုင်စွမ်းကို ဆိုးရွားစွာ ထိခိုက်စေသည်။

ဗဟိုချက်ကျသောနိုင်ငံများအနက် စင်ကာပူနိုင်ငံသည် အစိမ်းရောင်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကို အားပေးသည့် ကဏ္ဍပေါင်းစုံ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်း အများဆုံးပြုလုပ်ခဲ့သည်။ အင်ဒိုနီးရှားနှင့် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံများမှာမူ အစိမ်းရောင် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ဆန့်ကျင်သော လုပ်ငန်းအများဆုံး ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

အစိမ်းရောင် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် အဓိကကျသော စိန်ခေါ်မှုများမှာ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ အစိုးရမူဘောင်များအားနည်းခြင်း၊ အရင်းအမြစ်နည်းပါးခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက် ပွင်းလင်းမြင်သာမှုမရှိခြင်းနှင့် ကဏ္ဍစုပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မရှိခြင်းတို့ပါဝင်သည်။

ရှေ့အနာဂတ်တွင် လွတ်တော်အမတ်များ၏ ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်များသည် စီးပွားရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် အလွန်ကြီးမားသော ရေရှည်သက်ရောက်မှုများရှိလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် အစိမ်းရောင်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကို မြှင့်တင်ရာတွင် အမတ်များ၏အခန်းကဏ္ဍ မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည်။ အမတ်များ၏ ဥပဒေပြုခွင့်အာဏာ၊ ဘဏ္ဍဋေကြီးကြပ်ခွင့်နှင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်တို့သည် ၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာကိုယ်စားပြုမဲဆန္ဒနယ်ရှိ ပြည်သူများ၏ နေ့စဉ်ဘဝအပေါ်သက်ရောက်နေသော ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဖြေရှင်းရေးကတိကဝတ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အချက်အချာအကျဆုံး ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အောက်ပါ အချက်များကို လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့် ဒေသတွင်း “ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ပြန်လည်တည်ဆောက်ခြင်း” ကို ခိုင်မာသော အခန်းကဏ္ဍမှ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

- အစိုးရများက ပါရီသဘောတူညီချက်ထံသို့ ပိုမိုမြင့်မားသော NCD စံနှုန်းများ တင်သွင်းအောင် ဆော်သြရန်နှင့် လက်ရှိစံနှုန်းများအကောင်အထည်ဖော်မှုအပေါ် ပိုမိုလုပ်ငန်း အစီရင်ခံစာများ တင်သွင်းစေခြင်းအားဖြင့် ၎င်းတို့အားတာဝန်ခံမှုရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရန်။
- APHR ၏ မူဝါဒကြေညာစာတမ်း၊ ဤအစီရင်ခံစာနှင့် အခြားဆက်စပ်စာတမ်းများကို အသုံးပြု၍ အစိမ်းရောင်ပြန်လည်ထူထောင်ရေး မူဝါဒများကို ဖော်ထုတ်ပြီး အတည်ပြုချမှတ်နိုင်ရေး အားပေး တိုက်တွန်းရန်။
- ပြန်ပြည့်မြဲစွမ်းအင်၊ အများပြည်သူသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ စွမ်းအင်ထိရောက်မှုအကျိုး၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအင် သုံးယဉ်များနှင့် အခြားအဓိကကျသော ကာဗွန်ထုတ်လွှတ်မှုနည်းသည့် စီးပွားရေးစနစ်သို့ အသွင် ကူးပြောင်းရေးအထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းများအတွက် ဘဏ္ဍာငွေဦးစားပေးချမှတ်သုံးစွဲရန်။
- ရွှေ့ကြီးရေလျှံမှုများကဲ့သို့ ရာသီဥတုနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ဘေးအန္တရာယ်များကြောင့် ထိခိုက်နိုင်ခြေများကို ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်ရန် ဘဏ္ဍာငွေသုံးစွဲရေးဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးမှုများတွင် သဘာဝအဆောက်အအုံများနှင့် စီမံကိန်းသော နေရာများဖန်တီးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံအောင် အားပေးတိုက်တွန်းရန်။
- လွတ်တော်တွင်း ဆွေးနွေးအတည်ပြုမှု မပြုလုပ်မီ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး စီမံကိန်းများအားလုံးအတွက် အများပြည်သူနှင့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုများအပေါ်အခြေခံသည့် လူမှုရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်မှုများ ပြုလုပ်ရန်။
- အနာဂတ်တွင် GDP ပိုမိုကျဆင်းစေနိုင်သည့် ကျောက်မီးသွေးထုတ်လုပ်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူ့အခွင့်အရေးပြဿနာများနှင့် အခြားသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်စေသည့် မူဝါဒများအကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြောဆိုရန်။
- အဓိပ္ပါယ်ပြည့်ဝသော အများပြည်သူပါဝင်မှုနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အရေး ပူးပေါင်းပါဝင်ခွင့်ကို မြှင့်တင်ခြင်းအားဖြင့် လူတစ်ဦးစီ၏ လူ့အခွင့်အရေးကို အထောက်အကူပြုစေသည့် အစိမ်းရောင် ပြန်လည်ထူထောင်မှု ဖြစ်အောင်ဆောင်ရွက်ရန်။
- ပါရီသဘောတူညီချက်နှင့်အညီ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ နိုင်ငံတော်အဆင့်မူဘောင်တစ်ရပ်ကို ရေးဆွဲ၍ နိုင်ငံတော်အဆင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေပြဌာန်းချက်များကြား အပြန်အလှန်အထောက်အကူပြုမှု ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ရန်။ ရှိထားပြီးသော ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာကတိကဝတ်များအပေါ် စောင့်ကြည့်ထိန်းကျောင်းမှု ပိုမိုခိုင်မာအောင် ဆောင်ရွက်ရန်။
- သက်ဆိုင်ရာ ပြည်သူများနှင့်တွေ့ဆုံ၍ ၎င်းတို့၏ ရာသီဥတုဆိုင်ရာ အရေးပေါ်စိုးရိမ်ချက်များကို နားလည်အောင် ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် အဆိုပါ စိုးရိမ်ချက်များကို အစိုးရထံသို့တင်ပြရန်။
- လွတ်တော်ဆိုင်ရာကော်မတီများနှင့် အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးမှုများတွင် ရာသီဥတုဆိုင်ရာပြဿနာများ ပိုမိုဆွေးနွေးမှုဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအစီအစဉ်အတွက် အရပ်ဖက်လူမှု အဖွဲ့အစည်းများကဲ့သို့ အစိုးရမဟုတ်သော သက်ဆိုင်သူများထံမှ တင်ပြချက်များရယူရန်။

“ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ပြန်လည်တည်ဆောက်ခြင်း” -
ကိုဗစ် - ၁၉ နောက်ပိုင်း အရှေ့တောင်အာရှ၏ အစိမ်း
ရောင်စီးပွားရေးသို့ အသွင်ကူးပြောင်းမှု

လွှတ်တော်အမတ်များအတွက် ဆန်းစစ်ချက်များနှင့် အကြံပြုတင်ပြချက်များ